

Lektionsplanering C

Den som tittar på

FÖRE LEKTIONEN

Förberedelser för läraren

- Läs materialet *Till läraren*
- Genomför lektionsplanering A – *Den som utsätts* och B – *Den som utsätter*
- Se filmklipp från åskådarperspektivet *Den som tittar på*
- Läs igenom den här lektionsplaneringen
- Förbered uppgifterna

Kom ihåg!

Viktigt att tänka på när materialet presenteras för eleverna:

- ECPAT är en barnrättsorganisation som arbetar för att motverka sexuella övergrepp mot barn. ECPAT kan stötta och hjälpa till med att ta ner bilder eller konton, samt ge råd och tips om bland annat hur man gör en polisanmälan. Avsluta lektionen med att visa webbsidan [Ditt ECPAT](#) på storskärm. Läs mer om detta i *Till läraren*.
- I samband med att eleverna ser filmklippen är det viktigt att poängtera att det som karaktärerna har gjort i vissa fall kan vara olagligt.
- Eleverna kommer att arbeta i grupper och det är viktigt att i förväg diskutera samtalsregler och förhållningssätt. Läs mer om detta i dokumentet *Till läraren*. Läraren bör ansvara för gruppernas sammansättning, att de blir trygga och heterogena.

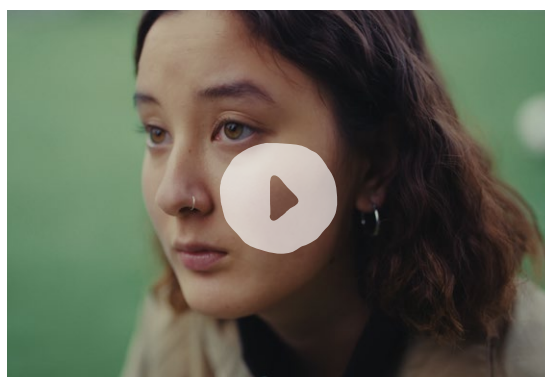
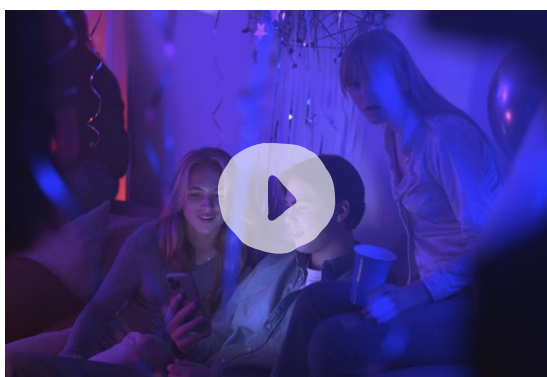
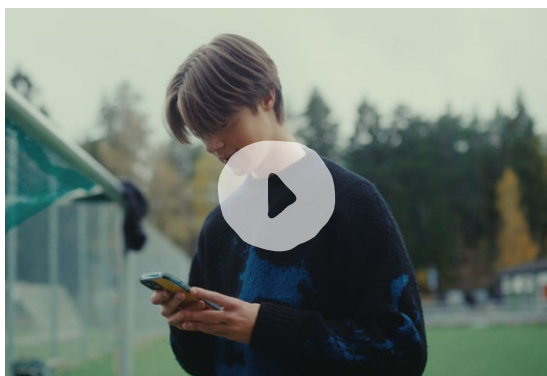
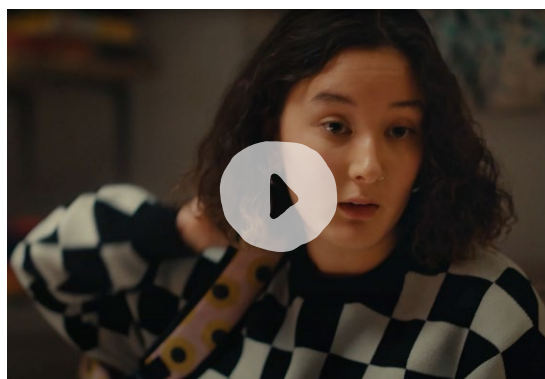
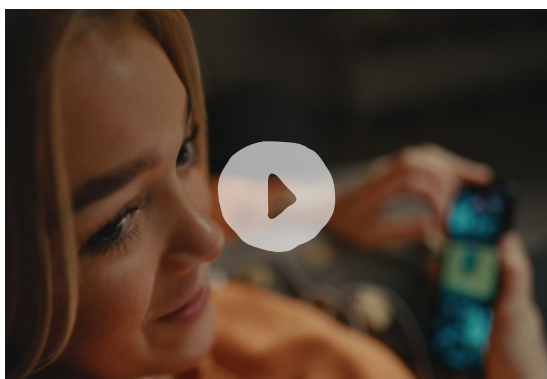
UNDER LEKTIONEN

Lektion C, del 1

1. Se filmklippen *Den som tittar på* tillsammans i klassrummet

I de här filmklippen ligger fokus på *Den som tittar på* och dennes perspektiv. Betona för eleverna att karaktärerna har varit med i de två tidigare filmerna. Det finns totalt sex stycken filmklipp på åskådare från filmerna *Den som utsätts* och *Den som utsätter*. Vi rekommenderar att spela upp några klipp i taget inför varje aktivitet.

2. Arbeta med filmklippens innehåll

Poängtera att de samtal och diskussioner som ni nu kommer att ha tar sin utgångspunkt i filmklippens och de karaktärer som är med i den. Eleverna ska inte utgå från egna erfarenheter eller upplevelser. Prata om att det här kanske inte rör alla – men att de flesta någon gång använder sociala medier och att det är lätt att komma i kontakt med exposekonton.

Diskutera i helklass

Skriv upp orden på tavlan eller visa dem på storskärm. Gå gemensamt igenom begreppen genom att låta eleverna formulera vad de betyder och hur de använder sig dem. Försök hitta exempel där begreppen kan användas med utgångspunkt i de olika karaktärerna som syns i filmklippen.

- ⇒ **Empati**
- ⇒ **Civilkurage**
- ⇒ **Normaliseringsprocess**
- ⇒ **Solidaritet**
- ⇒ **Åskådareffekten**

Diskutera i grupper

Använd begreppen ovan när ni diskuterar.

- Vilka tankar och känslor har de som tar del av bilderna, tror ni?
- Hur kan du stå emot grupptryck?
- Hur bör de som tar del av bilder på Alicia agera, tycker ni?
- Vilken betydelse har det att bilderna sprids till flera personer. Kommer någon att anmäla kontot?
- Vilka olika reaktioner ser ni på festen? Vad ligger bakom de olika reaktionerna?
- På vilket sätt ligger en normaliseringsprocess bakom det som händer, och hur reagerar åskådare på festen?
- Vilka olika tankar har de som ser bilderna, tror ni?
- Kan åskådareffekten skydda en själv från att utsättas? Hur i så fall?
- Kan åskådareffekten bidra till att man själv utsätts eller blir mer drabbad?
- Hur kan civilkurage skydda dig själv och andra från att utsättas?

Diskutera i helklass

Vilka olika svar har grupperna kommit fram till? Vad är lika och vad skiljer sig åt i svaren?

Aktivitet: handlingsplan

Föreställ er att ni är Alicias klasskamrater. Vad skulle hända om några sa ifrån och försökte stoppa spridningen?

Skriv en handlingsplan för hur du som åskådare kan stoppa spridning av nudes och exposekonton. Börja till exempel så här:

- Den som upptäcker ett exposekonto borde...
- För att stoppa spridning kan jag...

Jämför

Jämför handlingsplanerna i tvärgrupper. Vad är lika och vad skiljer sig åt?

Aktivitet: skapa ett inlägg

“Kunde verkligen inte gå till skolan och ville knappt synas ute då jag skämdes så mycket, det var som att den här killen hade fått alla att vända sig emot mig.”

(Tjej, 15 år)

Citatet ovan kommer från en tjej som deltagit i ECPAT:s undersökning Nude på nätet. Hon beskriver hur det var för henne när hennes nakenbilder spreds i hennes skola.

- Hur skulle åskådare kunna stötta den här personen? Skapa ett inlägg för sociala medier där ni ger era råd.

Jämför

Jämför inläggen i tvärgrupper. Vad är lika och vad skiljer sig åt i era råd?

Vad säger lagen?

I dokumentet *Fördjupning exposekonton* och *juridik* finns kortfattad information om vilka olika brott som kan komma att bli aktuella i samband med exposekonton och vad konsekvenserna kan bli för den som begått brott. Eftersom det ofta handlar om komplexa situationer där det är svårt att ge ett enhetligt svar bör informationen vara övergripande om vad lagen säger. Det är viktigt att poängtera för eleverna att det alltid är en domstol som avgör. Berätta för eleverna att de kan hitta mer information under [Tips och råd](#) på Ditt ECPAT, där texterna är anpassade till målgruppen. Frågeställningarna nedan är exempel på frågor om exposekonton som elever kan tänkas ställa kopplat till perspektivet *Den som tittar på*.

- Är det olagligt att titta på ett exposekonto?
- Är det olagligt att dela vidare länken till ett exposekonto?

3. Sammanfatta och utvärdera lektionen

Utvärdera lektionen genom att ställa frågor till eleverna. Arbeta med en modell som ni är vana vid, och som låter eleverna reflektera och diskutera i olika konstellationer.

- Vilka råd kan du ge till de som besöker exposekonton?
- Vad är du nöjd med när det gäller grupparbetet?
- Vad vet du nu, som du inte visste tidigare?

Lektion C, del 2

Fortsätt att fördjupa diskussionerna från lektion 1 med hjälp av Frågebanken och Konversationskortleken.